

అవతారిక.

శ్రీమదభిరాండకోటి బ్రహ్మాండనాయక
కుందును శ్రీ శేషాద్రిరాధుండును కను శ్రీ
వెంకటరమణ పదారవిందధ్యానాధీనమా
నసుండగు శ్రీమన్ లింగయ్య వెంకటరాయ
మంత్రితే రచింపించబడిన శ్రీవెంకటర
మణశతకమందలి లేఖక ప్రణామజనితదో
షంబులు లేకుండునటలు పరిష్కరింపం
బడియె.

కం॥ తప్పలుగల్గినశ్రీపతి । కప్పందై
శ్వర్పమాటకవిబుధజనముల్ । ఒప్పక చే
కొనఁదగునని । యొప్పదముగ విక్రమింతు
ను వితపుఁజిలికా ॥

కం॥ పాలున్నీర్లులుగలనిన । మేలుగరా
యంచరెంటివిధజించియుదా । పాలును
గోవులుతెకంగున । మేలుగ కవివరులు దీని
మెచ్చనుత్తుకా ॥

VIZAGAPATAM.

'Printed by

V. Bhavanishankarasastri.

ARSHA PRESS. 1878.

(౨)

వీరుడగు హేమకళిపుం దారయసుతుగానింఁడె
ట్టనలనరహరివై । చీరమునదనుజొండేలిచి । వీరత్వము
జూపితొరవేంకట ॥ ౬.

ఇలమూడడుగులుజానము । బలిదైత్యునివలనఁగొ
నుచుబలియొడవైనీ । బలివిక్రమంబుఁజూపితి । విలస
న్నదిమకుటధరణ వేంకట ॥ ౭.

వసుధాధిపాధములవె । క్కశుగుభారమునకవ
నిగందఁగజరిసి । వసుజలధాగఁజుండవై । వెనస్సచ
తులఁద్రుంకుతొర వేంకట ॥ ౮.

దశరథరాముడవైయూ । దశముఖుఁబరిచార్పియు
నులదయ నేలుచునీ । యశమెల్లదిశలునిండగ । విశద
మతిఁ వెలసితొరవేంకట ॥ ౯.

బలరాముడవై దనుజుల । బలమెల్లనునీరు వేంకిప్రా
జ్ఞతమీరన్ । ఇలనేలియూదపుండనవెలసితివెంటదేవ
దేవ వేంకట ॥ ౧౦.

బుద్ధావతారముననుబ్ర । బుద్ధుండననుతికె
క్కిపురుషోత్తమమం । దిత్తాత్ములకూరికలను । పె
ద్దికబొందింతువెపుడువేంకట ॥ ౧౧.

ఖలులన్ కరవాలంబున । విలంబంబానరింపఁగా
వేరనుసిల్పన్ । బలశూర్యతేజములతో । వెలసెదవటన
న్ముగావువేంకట ॥ ౧౨.

దశవిధయాపముఁ నహ ! ర్విశమునుభావమునఁజ

(3)

లం దినీదగుమహిమన్ | దశదిశలనుతిజేయుచు | విశ
దముగాగొల్తునేను వేంకట || ౧౩.

భావమునందలచిపలుకురు | కావుననుచునిన్ను
జేడంగొతుక మొప్పన్ | శ్రీవరబ్రోచితివంటవిరివీవ
నతే సేవజేతువెంకట || ౧౪.

శేషగిరిధామవినునూ | భాషాపత్రికై నఁగానిభవు
నకునైనన్ | శేషపత్రికై ననీదగు | వేషములుబాగ
డందరమ వెంకట || ౧౫.

కలియుగమునందు శేష | చలపతియే దేవుడనను
జగమెల్లనునిన్ | గులదైవముగానెప్పురి | విలసత్కా
లియవిమధన వెంకట || ౧౬.

నీకొమరుండు ముజ్జగముల | నాకులతన్ బెట్టఁబ్రో
వ వాపగిదినిన్ | జేకొనిదుప్పుత మెంచక | వీకన్
ననుగావుకరుణ వెంకట || ౧౭.

వాటమగుచెంచుకరితను | నీటుగఁజేపట్టిమగుల
నెయ్యము తోడన్ | గూటమిదేలుచుమునునీ | వీట
నుముడమొందలేదె వెంకట || ౧౮.

పతిభాషముననుగౌరమ | సుతిశిలయై యుండనీడు
చరణముసోడన్ | నశియైననీనతించుచు | వెర
లన్ బాండుగలేడ వెంకట || ౧౯.

కరివల్లభుండు మకరిచె | గరిచెడికలేనీవేదఁగా
వుటంగున్ | శరీరనిర్ణమలకేడఁగ | వెరసెడుని

(౪)

బో)వరేణ వెంకట || ౨౦.

యావత్తులు నావవచ్చితి మోదమడలికావును
నుచు మునునీడెం గావవభివల్లార్చె వే
ధరణేవణేవ వెంకట || ౨౧.

కవురవుటారతులెమిని | నిపుణతననుదికము
సుంసగనిత్యశ్రీతే | పృథకులబోవవెముదమున | వి
పులయశోభవములను వెంకట || ౨౨.

శ్రీరమణీవరవీరుడు | వారిజములుగొల్పివాసనాడు
లునిరులన్ | గోరగదిక్పతులను నా | వీరలంజేసితిమిగవ
క వెంకట || ౨౩.

కమలాశనుండు నీవీయ | కొమరుండైనీడుకరు
లగోవిందుడును | కృతమొప్పసృష్టిజేయఁగ |
విరులముగా వెలసెజగము వెంకట || ౨౪.

అకటావికటములాడెతి | శకుటిలులకు నీరులా
శంగి సాధుజనులకు | నకయెపుడునినులు నా | విక
టకులింజేయఁదగవె వెంకట || ౨౫.

సాధులకపక్యలింజేయుచు | వాధలనుండించు
లులభంగపరిచియా | సాధులకమీఁతవనని | వీధుల
పాటితిగాడ వెంకట || ౨౬.

అవివేకులు పూజ్యులు నా | శరివేకులవాడు నా
చు శరివారిలాంచా | భవమొప్పఁగొలువఁజేసితి | వి
వివేకమునెంచనలగ వెంకట || ౨౭.

(౫)

శ్రీవిశులగంగాతోయము । లతగాహనసేయక
వారలతిపుష్పలనకా । శ్రీవిధినిగొల్పినవాకల । వివిధ
గతులనుంచుడగున వెంకట ॥ ౨౮.

శంకటచదుశజ్జనులకు । శంకరుడనినన్ను సా
ధుజనములు పొగడన్ । శంకజలవ భవయోగులు ।
వేంకటవరుడనినుడివిరి వెంకట ॥ ౨౯

శంకంబులులా కేకులు । లా కాల్లా కాధివాధులు
నునీడయచే । శాశ్వతములులయ్యునీ । వేకటగతివార
లకును వెంకట ॥ ౩౦.

గిరులేడుసంగమోక్తియై । సరుకుగ కడగిరిని
వలసియిద్దు కోర్కుల్ । యరయర సేయకనుశుగు
చు । విరంకునుని బోతువెపుడు వెంకట ॥ ౩౧.

ఇరవుగను స్వామివరపు । పురిచీతరమున భ
క్త కామితములునీ । వరుకారక భేదనుశుగుచు । విరి
వికవలసితివివరకా వెంకట ॥ ౩౨.

అహిరాజతల్పశయనా । రహిమిరన్ భక్తశేఖరా
ర్చితదీపా । వహమోదమొందిబోతువు । విహకులా
ధికవాహవెంకట ॥ ౩౩.

శలలితగోగర్భస్థిత । శలలంబులదోగువారి శర
భాఘములకా । విలయంబొందగ జేయను । వలసితి
వీకలియగతున వెం ॥ ౩౪.

నీమూర్తివందయత్తు । శ్రీమంతలయైనశతమచే

(౬)

లగుచు పూజన్ | పేమకా సలిపెడు వాకల | వేచారు
ను బోతు విలను వెం || ౩౫.

అపదలాదవిసయపుడు | నీపదములు గొల్చి
మొక్కునే పునసిరులన్ | పొపించి బోచితివిని | వే
పలియును గతియునగుచు వెం || ౩౬.

ఇలలో నాపద మొక్కులు | సలలిత సంచదల
మరచు జనులకు దెలియన్ | గలలన్ దోచుచు ముడు
పులు | వెలయగగని బోతు వెపుడు వెం || ౩౭.

ఇహ జన్మ సందితా ఘను | లినామందన సేన గంది
యిలవాళి కులన్ | మహిమాతి శయల జేయుచు | ప
నారిందితివహి నగమున వెం || ౩౮.

శ్రీధవకోరికలా సగుచు | వేధలుమాన్పుటకుజా
లెనియునింకే | విధి జెల్లు శ్రీక నామము | విధుసోద
ర రమణధరణి వెం || ౩౯.

ఇందీవరసుందరముఖి | కుందార్పిత పాదకమల
కోవిదబృందా | నందితమునివందితగో | విందమంద
రాడిధరణ వెం || ౪౦.

తావకముఖకమలామో | దావహ ముడితాత్మలౌ
చు మానీశాసుల్ | భావిధవంబులజెందక | వేవిధముల
ముక్తులైరి వెం || ౪౧.

దోషాచరనా శాశ్రిత | పోషాశేషాద్వివాస బుధ
జనమునిసం | తోషాశ్రితిహిషావర | వేషామణిగణ

(౨)

విభూష వెం || ౪౨.

ఘోరభవసాగరమనే | వేరువుతో చాటుటకు
ను విన్నోడగవా | ధారంబనినమ్మితిని | వేరక్షించ
వలెనుము వెం || ౪౩.

వేసటనొందకునేని | బాసటయైబోతుననుచు
బాసలుమున్నే | జేసితినివేకవవే | వేసరియన్నా
వనివుడు వెం || ౪౪.

నీకన్న దిక్కు ముఱియే | లోకేసులు గలకు జెప్పి
లోకాధ్యక్షా | నాకన్న దీనుడనునవి | వేసఘపిలో
నగలదె వెం || ౪౫.

విధివశమున నుండెడిను | ద్విధమగు పారిరద్ధము
లను వెలిగాబోవన్ | వృధవుచ్చవేల ముఱిసే | వృ
ధగానిన్నేడుటేల వెం || ౪౬.

కలనాటి ధనమునిలగా | వలసినతరి కాచనెవరివ
శమాననియా | దెలిసిధనవాంఛలుదిడి | వెలయ
గనినుగొలిదివాడ వెం || ౪౭.

బాలకులను పజ్జననెటు | బాలాశగుచుదెంచునె
వుడు భావమునందున్ | ములుగపోషించుటకై | ఏ
లుగ భావించవలయు వెం || ౪౮.

సామాన్యపచారముల | పేరేమరిశయంబు మి
గులప్రియవాక్యములన్ | నేమంటలొనగుమనినిన్
వేమారు నుతిందినాను వెం || ౪౯.

(౮)

శబ్దోత్పాదంబోధగతిః । వేద్యుడః టంచుః శ్చ
వేదితాకుః । చోద్యుః బగుః రలాశగుముః । ద్య
త్తుకాంతివశస వెం || ౫౦.

నీచిత్రమితనునేనే । మీచేయగలదిలేదుమేలాం
వగన । స్నేహోత్పన జేసిసనీ । వేచేయగవలయుశ
రణు వెం || ౫౧.

ఈ శకుయంబునకన్నద । జేసిసనీవేదనలకుచే
వోడెవరుఁ । బాశటలేతనుడుదిలొ । వేసట సుం
దరనుసుమ్మి వెం || ౫౨.

ధనికులను వేడజాలక । దినమొక యుగము వలె
నేను వృథకులైనైచా । వసనాకునెన్నెనమ్మితి । వినునా
తాత్రయంబు వెం || ౫౩.

ఎచ్చుడు బోచెడవోయని । గొప్పగ నామది వ
లంచుకొని యుంటినినా । తప్పులుచిత్తమనుంచక ।
ఎచ్చుము నాచిక్కులెల్ల వెం || ౫౪.

అచటలవేర్చిసాఖ్యము । లేవుననుందించుచిరుడు
నీచేయనినీ । పోవేనమ్మగజరిచ్చుధి । ఏచటిగొలువర్
గవలెనె వెం || ౫౫.

నీవేదల్లివితండ్రివి । నీవేదిలవేల్పునాకునేరత్ర గు
జుత్రుఁ । నీవేసర్వము నెజమిది । వేవేలయగంబు ల
కురు వెం || ౫౬.

నీతాగుతాగుదాసుని । మీదక తరుతాతశంబు

(౯)

మయి కొల్పించునా । మోతాత్తుజేయకున్నను । వేతా
త్తుకురేదిదిక్కు వెం ॥ ౫౭ .

నేరముగల్గినననునీ । వారలలోమొకనిగాఁగఁపడినీ
నేవల్ । నేరుపుడుని నీభక్తుల । వేరుగనియమిందరా
దె వెం ॥ ౫౮ .

పిలవిన నలుకవునీకీ । యలసరలేకుయ్యనాకునా
భారముగా । కలకాలమెల్లనమ్మితి । విలసత్పడిరాజ
శయన వెం ॥ ౫౯ .

శరీవారిలోననేపలు । కురుదిరుగుటకోడి నిన్ను
కుదిలోవేడకా । కరుణించి శిరులనొసగుచు । వెర
వకుడుని గావరాదె వెం ॥ ౬౦ .

ఏయడ జూచినకుదినెడ । బాంకనీచరితమెల్ల
పలుతెరగులనే । వ్రాయుచు జదువుచు నిరతము । వే
యగతుల భజన జేతు వేఁకట ॥ ౬౧ .

దయలేఁదగు నాపై । నియమముతో త్రికరణ
మున నిజగొల్పుచు నాశ్రయింపదనై యస్యమెరుగక ।
వెయి నొల్ల నులంతుగదర వేఁకట ॥ ౬౨ .

శ్రీలోలనన్ను చేకొని । పేలాందగజేయజనుచు
మృదుతరముగనే । చాలగకుదిలోవేడినీ ఏలావిడగా
దనన్ను వెంకట ॥ ౬౩ .

శృంగారముశ్చేసలవేల్ । మంగావరవరమొసం
గి మన్యుడగానీ న్నంగీకరింపయేలర । వెంగలిసనివ

లబియైన వెంకట॥ ౬౪.

శుభ వాయుకుండవీచని । యభయపుడుడవనిని
న్నునభినుతులాప్పన్ । ఇభరాజవరదవేడితి । విభవా
నులా సంగియేలు వెంకట॥ ౬౫.

తెన్నగబోవుతుటంచును - మన్ననచేవేడనీడుమన
సాప్పకనక । కన్నెడజేసెవిధువను । వెన్నయితిన్న
టులొన వెంకట॥ ౬౬.

కొంచకనికనైనానక । వంచనసేయుటలుమాన
వలవాంకికన । న్నంచితమలె నేలుమునే । బంచెదనీచ
దయుగంబు వెంకట॥ ౬౭.

పోషించకున్న మరినక । పోషించేవారలెవరుభు
విలోపలనిక । భూషించనాదువశమా । వేషంబులికేల
చాలు వెంకట॥ ౬౮.

శరణుననుబోవుతునిని । స్మరిమరివేడంగ నీడుమన
సెంతైనక । గరుగడుకిలయ్యెనుయిక । పెరచెదనాని
న్నుదూర వెంకట॥ ౬౯.

అనయము మనమున నీచద । వనజంబులె గతియ
టంచు వడినిన్నేడక । కనికరములేక నామొర । విసకుం
డుట నాయమటర వెంకట॥ ౭౦.

వంచన చేసినదంతయు । నంచితమైయుండు నీకు
నంశముదలొ । నుంచకునిజముగగొనితా । నించుము
నీచితమందు వెంకట॥ ౭౧.

పెయ్యారు మాటలేటికి, నెయ్యంబుచసిన్ను పేడి
కుపుమారన్, తియ్యాలించగవనమికి, పెయ్యంబవట
య్యనాకువెంకట॥ ౭౨ -

సయ్యటలేలనాతో! పయ్యరములికనుచాలువ
కుసన్నీకున్ । ఇయ్యడ సుదతులుపదియా । ర్వయ్య
స్నేసమండు)లేర వెంకట॥ ౭౩ -

కలకాలమెల్ల నినునే । సలలితమతి గొల్వనాకుచ
నుపుసగత్రున్, కులగోత్రముదెలియగన । స్వలిమాచు
టగగత్రగాను వెంకట॥ ౭౪ -

సారెకునిస్థరమరివిష్ణూరముచుటనునే కటూ
త్తుడననినా, నేరములెంచదలంచిన, వేరే వినుతించ
లవెంకట॥ ౭౫ -

కంటిని నీరూపము కనుగొంటిని నీపటగల్గు గొ
పురములలేదంటినినీ సరితైవము । వింటినినీ చరిత్ర
వెంకట॥ ౭౬ -

హృరాత్తుడననినాదగు, నేరంబుల నెల్లవెదకి నె
య్యగనన్ను, దూరంబునే యజూచిన । వేరేదిక్కరి
నాకువెంకట॥ ౭౭ -

నడకపు పానకంబులు, నడవకభుజియించనే
ర్పియేమరిగన్ను, విడచినవిడచెద నేనిను, వెడిమాట
లవాడగానువెంకట॥ ౭౮ -

ఎచ్చటికేగిననైనను, ముచ్చటచేసీ కువడినెము

(౧౨)

వరసడచుకొని చచ్చక ములెన్నికలికిన వెచ్చవిడకుగ
వృత్తయెసవెంకట ౧౯.

ఇత్తరివాచరితంబును కొత్తగవినుపించ నేలగొ
బ్బున నేసి విత్తమురంజిల జేయగవత్తము గలవయ్య
నాకువెంకట ౨౦.

ఇచ్చకములాడనెన్నడు మచ్చికమీరంగనాదును
దిటానెపుడున నచ్చినభక్తినిగొలచుచు విచ్చలఁడి
నేవజేతువెంకట ౨౧.

పన్నగళయవానినునే చిన్నతనమునుండి గొల్చి
నేపించితిసక న్నెడనేయగనీమది విన్నదనముదో
చవయ్యవెంకట ౨౨.

ఘటవాఘటనసమర్థుడ వటవన్నికగావవలదవ
నజౌవరస న్నలమటలునేయనీకీ వెటకారములే
లనయ్యవెంకట ౨౩.

నిరతముశ్చిరకక్షగిరిరు దరుచారక జగముల
ననల్లకొనెనుసీచిరుదంతసత్యమోనా వెరపుడుగ
కాలదయ్యెవెంకట ౨౪.

ఒడయడవీవనిమదిట తడవాటించుకయలేక
తక్కననేయన్ వెడచుటయ్యెనునన్నుక విడనా
దిటువేరునేయవెంకట ౨౫.

కలకాలమెల్లనీవే నలవడ నారైవమనుచునాత్మ
నునియలిక దలచుచుచిలచినపటకల్ప వెలయ లిగ

జేసి తే మువెంకట||౮౬.

ఏదీసిదయనాపై రాదెంచుకు నేరమేమిరాకీ)క
మహానీరాసుండను గానా వేదాంత విహార నిపుణ
వెంకట ౮౭.

చంద్రమూలిక చాలించుము కంతుల బడనీకనన్న
కక్షించియు నా చింతల నెల్లనుదోలుచు వింతగబో)
జంగరాదెవెంకట||౮౮.

వెలంబెట్టక ననున మృతితోడనునీరులాసంసి
మహితాత్మనిగానతిక్రమజేయగసంతాపితమనినీమ
దిదలంచువెంకట||౮౯.

అటమటలేటికినాపైకటకటనీకరుణరాదుకతిగా
త్తుడవై కలుకూర్చ మెమదినూనిన వెటకారముల
నుగదరవెంకట||౯౦.

కానీరా నాసామియే సూములు సూచియైనని
ప్పుగమరలకా నే నీదయనొందెదనునా వీనుండను
గానునుప్పువెంకట||౯౧.

కొన్నాళ్ళు నన్నుచేకొనిమున్నెన్నూరనులలా
సగి మదితునిగాజేసిన్నాళ్ళక కనుమొరగుటమి
న్నాణమటయ్యనీకు వెంకట||౯౨.

అడియూసల కొడయడగా కడు దుష్కరమైన
యట్టి కష్టములనునీవిడి నన్నునొంకనానినవిధ
వకనిస్సెలమటేలవెంకట||౯౩.

(౧౪)

పాపరజిస్తుడననినా । కామితములు వృథలు చేసి
గారడముననా । సేమములవలన లేనియను । వేమరుని
స్నేహనందు వెంకట ॥ ౯౪.

ఆనయిడిబల్కెదనునా । మానసికమునందునిన్ను
మరువక నెపుడుకొ । భావము సేయుచుగొల్తున । పి
నపుకృపనింపిచోపు వెంకట ॥ ౯౫.

మంతములనిపలుమరు । మంతనమున వేడనీ
దమనసింతైనకొ । శాంతింబొందదుగదనీ । వెంతో
ఘనుడౌట సేమి వెంకట ॥ ౯౬.

ఎందుకుమర పెందుకున । న్నందరిలోమందుకామి
తార్చునిజేయకొ । కందువ లేనీకివిగొ । విందుడినాగుం
దుకాన్పు వెంకట ॥ ౯౭.

చాలును మరి చాలును నీ । పాలబడుట నేనుని । వ
పాలుకశ్రీగో । పాలాశ్రీలోలాయది । వీలాకరుణౌవా
లవెంకట ॥ ౯౮.

మవవినిబోపుమని నే । ననుదిన మునుకొరివేడనా
లింపపునీ । కనువయ్యెనేమొనామొర । వినబడజేచెపుల
నిండవెంకట ॥ ౯౯.

లేవానా పాలిటనిపు । కావానాయిష్టవేల్పుకామి
లునీ । వీవానాదిరిరావా । వేవేలవరఁబులీవవెంక
౦౦.

వానా సీత హృదయము । గావాలునుదణిమ

(౧౫)

యంబు గాదేనియనీ | డాబెల్లజూచెదనునీ | ఏబో
లగరమ్మవరము వెంకట || ౧౦౧.

సగధరుండవగుచునిన్నీ | జగమంతయనుడివెగా
సజగతికతోరం | బగమయ్యెదానిబూనుట | వెగటుగ
కరినుడవుగావె వెంకట || ౧౦౨.

ఉసచెడిపరిపరివిధముల | రసయుక్తులనిన్ను వేం
డరక్షించుటకున్ | అసమానతేజసికి | విసవేమిర
లక్షీరమణ వెంకట || ౧౦౩.

దైవంబవనుచునినునే | భావంబునసూడుకొల్పిపు
త్యహమందున్ | సేవించుచున్నవాడను | వేవేగధ
రింపరమ్మ వెంకట || ౧౦౪.

ఏదయ్యా నాపైదయ | రాదయ్యా నీడుకరణరా
సందుకుడో | వేదయ్యాబోవగనీ | వేదైవంబవుగద
య్య వెంకట || ౧౦౫.

లేరాజగములబోచే | వారీవిధికిరజగాలివరియిం
చకజే | సేరావంచనమరినీ | వేరాననుబోవగతి
య వెంకట || ౧౦౬.

కారణములేకనన్నిట | గారియబెట్టంగనీకుగలభ
లమేరా | నారసలూచననీమది | వేరుగననుదలచద
గవె వెంకట || ౧౦౭.

ఏరాయటురారానీ | ఏరాయథియస్తమిపుడు
వేదింపేరం | వేరానుకుమారానే | వేరానాదరిరారా

(౧౬)

క వెంకటరమణా || ౧౦౮.

అష్టాత్మకశతకంపము | విష్ణుభాముకొంసీకునిచ్చి |
తనన్నున్ | తుష్టాత్మ జేసిబోయితి | విష్ణుధిపవనత
చరణ వెంకటరమణా || ౧౦౯.

మంగళము మంగళాకర | రంగుగ నీ కంకితముగ
రచియించినయీ | లింగము వెంకటదాసుని | వెంగ
లికబ్బయిల బోయితి వెంకటరమణా || ౧౧౦.

సంపూర్ణము.

అది యలమల్లంగా సహితం.

అది వేంకటేశ్వరార్పణమస్తు.

